

DEO OPTIMO MAXIMO.
QVÆSTIO MEDICA
MATVTINIS VAGITANDA DISPUTATIONIBVS
PRO ALTERA APOLLINARI LAVREA CONSEQVENDA
IN PVBLICIS MEDICORVM SCHOLIS
CELEBERRIMÆ CADOMENSIS ACADEMIÆ.

NOBILI VIRO M. CAROLO POTIER MEDICINÆ DOCTORE DECANO AC PROFESSORE ORDINARIO MODERATORE.

Vtrum in conuulsione febrem excitare liceat.

HOMO naturæ finis, & in mundi inferioris summò gradû positus, animam in se, corpus, spiritumque complectitur. Illa diuini luminis est immortalis radius; hoc elegans quidem miscibilium congeries, densius tamen & opacius, quàm vt ei lucida Psyche jungeretur, nisi spiritus quasi lenocinium accederet. Hic enim vtrique affinis, coelum coeno adducit, & veluti ferruminat. Neque nascentis tantùm formæ susceptor est, sed ejusdem quoque perpetuus œconomus, & fidus minister. Bifariam ille vt naturâ, sic & principio & fine diuiditur; ille in corde feruet, coctionum vitæque auctor; hic in cerebro lucet, in æthereâ partis hujus substantiâ tùm depuratus à fuligine, tùm nonnihil refrigeratus. Hinc jugiter in subiectas partes effunditur, iisque sensum motumque communicat, prout neruus, spiritalis hujusce riui canal, in membranas vel musculos sanum animal naturæ genio regitur; alioqui, vel conuulsione rigent, vel paralyti effæminantur.

CONVULSIO sæuam & terribile symptomata, ægris periculosum, medicis obscurum, est inuoluntaria musculi contractio, quæ plerumque non sine dolore fit; vel seditiosus facultatis motricis imperus quem non anima regit, sed vel naturæ necessitas extorquet, vel morbosa nervorum, *disturbatio* excitat. Vide quoniam spectet, nostra de hoc affectû præceptoris *καὶ δὲ τῆς φύσεως ἐκείνης* addimus; Imò, si fas esset per Hippocratis manes, solum proponeremus sufficientem nodis omnibus cuneum: laceffita quippe facultas tùm naturalis, tùm sensitua in musculo, motricem sibi junctam in consensum trahit, quæ etsi aliàs salua fit, ob irritationis tamen vehementiam, & eam quæ est in toto corpore partium & actionum *συμπέποιος* obsequi cogitur; licet autem, *σπασμωδικὸς* tum non agat, minimè tamen ebria est vel errat, vt vult Auerrhoës; qui enim animam fecit, certis eam præceptis ornauit, quibus vnionem suam in corpore tueatur; eius itaque studiosa, vt ordinatè cor mouet sine objectò aut phantasiâ vllâ, sic præter ordinem musculos conuellit, tunc præcipuè cùm mors intentatur, & dissolui ea debent, quæ admirabili nexu ligata fuerant: scilicet *διονόημα διαφέρει τὸ σῶμα, ἀνάγκη τὴν καταλύσεως σφοδρότητα ἐκτρέφει*. In hoc autem quasi critico motu, nisi natura vincat, vt dum conuulsio superueniens apoplexiam vel paraplegiam soluit, damnis multum vitio, reliquas omnes vi quadam emori oportet, quarum bonæ erant adhuc integra, vel parum afflicta.

Per agunt, & quantumuis inter se discrepent, omnes tamen conueniunt in cerebri vel nervosi generis injuriâ. Siue illam *ἀνωμαλίαν* inferant, sic putâ terror (quod alibi non præter vicecupla puris portio, tanti est momenti arxilla rationis, & animæ tribunal!) Siue in partis læsæ contagionem sana trahitur; idque vel absoluto consensu, quem non tam facit communicatio materiæ, quàm intima partium affinitas & *ἀδελφεία*, per quam quidquid vna perfert, *ἐκταρατὴν τοῦ ὅλου*, & minima ex illis, omnia habet quæ maxima, corporisque principium nullum est, sed omnia similiter principium & finis: vel summisso humore quodam, autaurâ malignâ infernè elatâ; quæ enim subito maleficiò syderationem arboribus frugibusque infert, quid non mali creet, in arce mentis & delicatâ tum cerebri tum omenti eius substantiâ? Hæc tamen, quia leuis & desultoria nunc excutitur, nunc iterum redit *παῖος σπασμωδικὸς* veriùs infert, vbi scilicet crebri succussus; at, quæ causa neruis penitiùs insiguitur, *σπασμὸς*, propriè dictum. Hic in motû quidem positus est, sed obscurò & non tam sensu quàm ratione deprehendendo. Si vniuersalis est, principio spinæ videlicet affecto, *εὐκαρσθέντος* vel *ἀνισθέντος* ex corporis inflexione vel inuersione dicitur, ex vtròque *παῖος* constat acutissimum malum, & intra quatridduum consumens: quæ partes priuatim mouentur, priuato quoque vicio laborant, quod alicubi tantùm nomen inuenit, hinc strabismus, *τρεῖς*, priapismus, risus sardous, spasmus cynicus, sed hic interdum fallax & spurius, collectio potius quam conuulsio dici meretur.

VT quisque de conuulsione sentit ita medetur; sed hîc plerumque peccant ex præjudicatâ inanitionis & repletionis opinione; vbi enim illam suspicantur, quia à siccitate fere est, sola humectantia opponunt, quæ licet leniendo & laxando nonnunquam prosint, sæpe tamen mali causam minimè tollunt: Repletioni, si adsit, feliciùs euacuantia adhibent, humor enim quacumque ratione peccet tollendus; sed perperam dum ab inanitione affectum oriri non putant, statim ad repletionem tollendam se conuertunt, & vt euacuent, nullum non medicamenti genus experiuntur, vnde nil nisi ægri vexatio, Medicipræuaricatio, Medicinæ calumnia; quid enim si affectus non tam materiam sui causam agnoscat, quam qualitatem vix explicabilem, aut partium communicationem, aut naturalem earundem constitutionem vimque *τὴν ἐπιδρωτικὴν*, hinc enim exigua mali causa in cerebro & neruo est magni momenti, & eorum morbi aliquid habent *ἑὸν ἄδελφον ἢ θαυμαστόν*? sanè non tam euacuare aut reuellere conueniet, quam oleis, linimentis, & vnguentis amicè neruos fouere, & magno tùm specificorum, tùm anodynorum apparatu naturæ pacem reddere; Si renuit, & intempestiuus odijs plus æquo indulget, narcoticis sed leuioribus, cogendâ est. Aduerte quoque nùm *χρηστὴν* oporteat, sic enim quia luxato calce cerebrum commouetur, ante omnia *καταρτίσας* oportet; quia punctim factâ nerui solutione, subsistit resesque fit virus formidabilium symptomatum causa, neruum ipsum transfuerim secare. At si conuulsio, sit materiæ analoga, siue ea sit eruditâ acidâ, siue bilis effera, siue serum malignum, tunc fortiter reuelle, mochiicè purga, *διαφορετικὰ* etiam fere ex vfu sunt; hinc commodè superuenit Querquera Saturni filia, dum scilicet materiam, vel rigore excutit, vel calore consumit, vel dolore dissipat, hîcque obrinet, febrem conuulsioni *ἐπιπρόσθεν* melius est, quam conuulsionem febri.

AT enim quæ salubriter aduenit, an pari vtilitate accefferet? facilis profectò est analogismus, & sic tùm *λόγος* tùm *πῦρ*, tùm magna illa Græcorum & Arabum sapientum manus. Neque te febris nomen terreat, tùm enim non tam morbus erit quam causa salubris; sed & vbi hæc tempestates ingruunt remedia etiam cum aliquâ temeritate rapienda & omnino periculum aliquid periclitari permittit. Hinc non longè abest (etiam si primâ fronte opponi videtur) illa *ψυχρὰ πολλὰ κατὰ χροιά* scilicet *τὴν ἐνέργειαν, αὐτὴν ἔλκεος, θέρμαν μὲν* propter *ἐπιδρωτικὴν* interdum salutaris. Si per has cautiones proprio natuoque calore, in affectûs solutionem vti non liceat, extraneû inducere ne dubites; Theriacâ & aquis rheumaticis frequentius exhibitis, confectioe Anacardina, oleorum calidiorum, v. Euphorbij & formicarum, circâ pulsû, & sub axillis inunctione; caue modo, ne ignis timidiore manu accusus, materiam quidem agitet & attenuet, non absumat, vt in Numentî filio; aut è contrâ vehementior, vltà quod iubetur agat. Sic omnia, etiam morbos, ad sanitatem mouebit peritus artifex.

Ergo in conuulsione febrem excitare liceat.

Proponerat M. NICOLAUS POSTEL Cadomensis Medicina laccalaureus, die xxiii. Maij ab 8^a ad meridiem A. R. S. H. M. DC. LXI.
CADOMI, Apud CLAVDIUM LE BLANC.